

רשות ערעור מס' 573/85
רשות ערעור מס' 935/85

ישראל (קיט) ביטרון

נגד

אריה קמר, עו"ד

בית המשפט העליון

[7.11.85, 5.11.85]

לפני הנשיא מ' שמגר

חוק. ההוצאה לפועל, תשכ"ז-1967, ס"ח 116, סעיף 16 — חוק הכשרות המשפטית והאפוטרופסות, תשכ"ב-1962, ס"ח 120, סעיפים 55, 56, 56(א) — תקנות סדר הדין האזרחי, תשמ"ד-1984, ק"ת 2220, תקנה 460(3).

בית המשפט המחוזי דחה את בקשת המבקש לרשות ערעור על החלטתו של ראש ההוצאה לפועל, ראש ההוצאה לפועל, שנקט הליכי גבייה לטובת המשיב, דחה את בקשת המבקש (תחייב) להשהות הליכי הוצאה לפועל נגד גופו ולפוטרו ממתן ערובה, על-פי האמור בסעיף 16 לחוק ההוצאה לפועל, תשכ"ז-1967, מכאן הבקשה לרשות ערעור, שבה טוען המבקש, בין היתר, להסקת מסקנות מהאמור בסעיפים 55 ו-56(א) לחוק הכשרות המשפטית והאפוטרופסות, תשכ"ב-1962.

בית המשפט העליון פסק:

- א. (1) אין לקבל את הטענה, לפיה יש לעולם להתיר דיון לגוף העניין ולהחליט בעניין הערובה לאחר שמיעת הטיעונים.
  - (2) ראש ההוצאה לפועל רשאי להחליט על יסוד הנתונים שלפניו, כי מתחייב מתן ערובה וכי אין לפטור מנתינתה, מאחר שאין הצדקה לכך, לשם מניעת עיוות דין.
  - (3) בנסיבות דגן, סבר ראש ההוצאה לפועל, כי אין יסוד לפטור את המבקש מן הערובה, ומבחינת בית-משפט זה אין מקום למסקנה, כי לא היו לפניו נתונים, שלאורם יכול היה להחליט כאמור.
- ב. (1) סעיפים 55 ו-56 לחוק הכשרות המשפטית והאפוטרופסות אינם דנים בדרכי ההוצאה לפועל ובאמצעי האכיפה הנוקטים במסגרתן אלא בזיהויו של המקור הכספי, אשר מתוכו ישאבו את סכום ההוצאות והשכר.
- (2) אמצעי הכפייה או האכיפה, שפרטיהם עולים מתוך ההוצאה לפועל, אינם באים אלא להבטיח, שניתן יהיה לכסות את החוב מאותו מקור, אשר עליו חולש החייב.
- ג. אימוץ דעתה של הערכאה שעליה מערערים אף הוא בגדר הנמקה כאמור בתקנה 460(3) לתקנות סדר הדין האזרחי, תשמ"ד-1984.

הנשיא מ' שמגר

בקשת רשות ערעור על החלטתו של בית המשפט המחוזי בתל-אביב-יפו (השופט ש' אלוני) מיום 13.10.85 בר"ע 9496/85 בה נדחתה בקשה לרשות ערעור על החלטתו של ראש ההוצאה לפועל מיום 22.9.85. הבקשה נדחתה.

ד' ש' הופר — בשם המבקש ;

מ' י' קמר — בשם המשיב.

ה ה ל ט ה

1. בקשה לרשות ערעור המופנית כלפי החלטתו של בית המשפט המחוזי בתל-אביב-יפו, אשר דחה את בקשת המבקש לרשות ערעור על החלטתו של ראש ההוצאה לפועל.

2. המחלוקת סובבת סביב תהליכי הגבייה של שכר טרחת עורך-דין, שנפסק בבית המשפט המחוזי לטובת המשיב.

המבקש העלה בקשה להשהיית הליכי ההוצאה לפועל כנגד גופו של המבקש וכן ביקש, כי ראש ההוצאה לפועל יורה, שהמבקש פטור ממתן ערובה. ראש ההוצאה לפועל דחה את הבקשה אחרי עיון בטענות של פרקליטו המלומד של המבקש ובתגובה מטעם המשיב שם, שהוא גם המשיב כאן. הערעור לבית המשפט המחוזי נדחה אף הוא. על כך סבה הבקשה שלפנינו.

3. טענת המבקש בערכאות קמא הייתה, כי יש לפטרו ממתן ערובה, ולעניין זה נשען בטעמיו בעיקר על האמור בסעיף 16 לחוק ההוצאה לפועל, תשמ"ז—1967, שלפיו רשאים לפטור את החייב ממתן ערובה, אם רואים הצדקה לכך, לשם מניעת עיוות-דין. המבקש טוען, כי אם מונעים מראש דיון בעניינה, ממילא לא יעלה בידו להוכיח, כי ייגרם עיוות-דין אם לא יפטרוהו מן הערובה.

לא ראיתי מקום לקבל טענה זו, שלפיה יש לעולם להתיר דיון לגוף העניין ולהחליט בעניין הערובה לאחר שמיעת הטיעונים. כל מקרה מוכרע לאור נסיבותיו, וראש ההוצאה לפועל רשאי להחליט על יסוד הנתונים שלפניו, כי מתחייב מתן ערובה וכי אין לפטור מנתינתה, מאחר שאין הצדקה לכך, לשם מניעת עיוות-דין. ייתכנו כמובן מקרים, שבהם ירצה ראש ההוצאה לפועל לברר פרטים נוספים והכול לאור אופי העניין וטיבו. במקרה שלפנינו סבר ראש ההוצאה לפועל, כפי שציינ מפורשות, כי אין יסוד לפטור את המבקש (החייב) מן הערובה, ומבחינת בית-משפט זה אין מקום למסקנה, כי לא היו לפני נתונים, שלאורם יכול היה להחליט כאמור.

הנשיא מ' שמגר

4. טענה מרכזית שנייה היא, כי לאור הוראותיהם של סעיפים 55 ו-56(א) לחוק הכשרות המשפטית והאפוטרופסות, תשכ"ב-1962, מוגבלים ההליכים של ההוצאה לפועל לנכסיו של החסוי, ואין לנקוט פעולה לגבי גופו (מאסר בשל אית'שלום קנס, איסור יציאה מן הארץ וכדומה).

אין מקום להסקת מסקנות, כגירסת המבקש, מהוראותיהם של החוקים הנוגעים לעניין.

כל שניתן ללמוד מן האמור בסעיפים 55 ו-56 הנ"ל הוא, כי כיסוי ההוצאות והשכר נעשה על-ידי החסוי ממקורותיו, להבדיל ממקורות כספיים אחרים. הווה אומר, סעיפים 55 ו-56 אינם דנים בדרכי ההוצאה לפועל ובאמצעי האכיפה הננקטים במסגרתן אלא בזיהויו של המקור הכספי, אשר מתוכו ישאבו את סכום ההוצאות והשכר. אמצעי האכיפה או הכפייה, שפרטיהם עולים מהוראותיו של חוק אחר, היינו החוק הדין בענייני ההוצאה לפועל, אינם משנים מאומה מזיהויו של המקור, שממנו ישאב כיסוי ההוצאות או השכר; גם אם ננקטים אמצעי אכיפה, הרי אינם באים אלא כדי להבטיח, שניתן יהיה לכסות את החוב מאותו מקור, אשר עליו חולש החייב: המאסר או עיכוב היציאה, אשר בהם דן ומחליט לגוף העניין מי שמוסמך לכך לפי דיני ההוצאה לפועל, אינם משנים את הקביעה שבסעיפים 55 ו-56, שלפיהם יש לכסות הוצאות ושכר מנכסיו החייב, ואינם סותרים אותם. לשון אחר, אמצעי האכיפה אינם מביאים לידי כך ולא נועדו לכך, שההוצאות או השכר ישאבו כביכול — כנטען — „מגופו של החסוי“.

על-כן נתערבב כאן מין בשאינו מינו: הדברים שנאמרו בסעיפים 55 ו-56 אכן משקפים את הקביעה הסטטוטורית בדבר הגורם החייב לכסות תשלומים פלוניים, וההוצאה לפועל דנה במיגוון ההוראות והסמכויות שפורטו בה, המופעלות לפי שיקול-דעת הגורם המוסמך לכך, ואשר מטרתן להבטיח, כי מי שחייב בחיוב כספי פלוני אכן יכסה אותו.

אשר להיקף ההנמקה של ההחלטה של בית המשפט המחוזי: מקובל עלינו, כי אימוץ דעתה של הערכאה, שעליה מערערים, אף הוא בגדר הנמקה כאמור בתקנה 460(3) לתקנות סדר דין האזרחי, תשמ"ד-1984; הוא הדין באמירה של ערכאת הערעור, כי לא נתגלו בפסק הדין של הערכאה, שעליה מערערים, הליקויים או הפגמים, כפי שהועלו בטענות המערער. מכל מקום, הנושא הובהר לעיל לגוף העניין, והדברים אינם צריכים עוד הבהרה נוספת.

הבקשה נדחת.

המבקש יישא בהוצאותיו של המשיב בלוויית הצמדה וריבית עד למועד התשלום בפועל בסכום של 300,000 שקלים.

ניתנה היום, כ"ג בחשוון תשמ"ו (7.11.85).